
ÖZELLİKLİ VARLIK YATIRIMININ FİNANSMANINDA MURABAHA KREDİSİ (ÜRETİM DESTEĞİ) KULLANIMI VE KAR PAYI ÖDEMELERİNİN TMS-23'E GÖRE MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Mahmut YARDIMCIOĞLU* Sedat COŞKUN** Hilal KOCAMAZ***

ÖZET

İşletmeler artan rekabet ortamında yeni yatırımlar yapmak veya mevcut yatırım alanlarını genişletmek için fon kaynağına ihtiyaç duymaktadır. İşletmeler öz kaynakları dışında yabancı kaynak kullanarak fon ihtiyaçlarını finanse etmeye çalışırlar. Finans alanında farklı ürünler sunan katılım bankacılığı ürünlerinden murabaha kredisi de uzun süreli fon kaynağı için ciddi bir alternatiftir. Bu bağlamda hızla artan yatırımlar farklı finans kaynaklarının kullanımı ve aynı zamanda muhasebe kayıt sisteminin de doğru, anlaşılır ve evrensel olmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu çalışmada, katılım bankacılığında kullanılan fon kullandırma yöntemlerinden biri olan murabaha kredisinin (üretim desteği) katılım bankacılığı prensiplerine göre değerlendirilmesi örnek üzerinde ele alınmış, TMS-23 göre özellikli varlık yatırımının murabaha kredisine göre nasıl değerlendirildiği ve kar payı ödemelerinin nasıl muhasebeleştirilmesi gerektiği örnek üzerinden açıklanılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Murabaha (Üretim desteği),TMS-23, Özellikli Varlık

USAGE PRODUCTION SUPPORT LOANS IN FINANCING OF QUALIFYING ASSETS INVESTMENTS AND DIVIDEND PAYMENTS ACCOUNTING RECORDS ACCORDING TO TMS-23

ABSTRACT

Due to rapidly increasing competition, company needs some funds to make new investments or to enlarge existing investments. Companies fund needs can be compensated by using their own equity and loans. Production support loan is a long term fund source alternative of participation banking. Because of the rapidly increasing investments, using various finance sources and using reliable, understandable and universal accounting system have become an obligation. In this study, concentration has been given to the product of participation banking namely "production support loans". This product has been evaluated in the principles of participation banking. Some samples are given about how to evaluate production support loans in qualifying asset investments according to TMS- 23. In addition to this, dividend payments accounting records have been explained on some exercises.

Key Words: Production Support, Qualifying Assets.

* Doç.Dr. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü.

** Öğr.Gör. Celal Bayar Üniversitesi, Kula Meslek Yüksekokulu, İşletme Bölümü.

*** Öğr.Gör. Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Muhasebe Bölümü.

1. GİRİŞ

ABD'de ve Avrupa da başlayıp tüm dünyayı etkileyen ekonomik kriz klasik anlamda yapılan bankacılığın ve ürünlerinin finansal alt yapılarının krizlere karşı olan mali yapılarının, sermaye yeterliliklerinin tekrar sorgulanmasına neden olmuş ve meydana gelen krizin başlangıç noktası olarak gösterilmiştir. Bankacılık alanında farklı finansal ürün alternatifleri sunan katılım bankacılığı ise ticaretin finansmanında ortaya koyduğu ürünlerle dünya finans literatüründeki yerinin tekrar gözden geçirilmesine neden olmuştur. Çünkü katılım bankacılığı paradan para kazanma yerine, yatırıma finansman sağlanması, ticaretin finansmanı ile birlikte doğrudan istihdama olan etkisiyle finans dünyasındaki yerini sağlamlaştırarak küresel krizden zarar görmeden büyüyerek çıkmıştır. Bu bağlamda hızla derinleşen uluslararası rekabet işletmeler için yeni yatırımlar yapma gereksinimi meydana getirmiştir. İşletmeler, yeni yatırımlar yapmak veya mevcut yatırım alanlarını genişletmek için fon kaynaklarına ihtiyaç duymaktadır. İşletmeler öz kaynakları dışında yabancı kaynak kullanarak fon ihtiyaçlarını finanse etmeye çalışmaktadırlar. Finans alanında farklı ürünler sunan katılım bankacılığı ürünlerinden murabaha kredisi de uzun süreli fon kaynağı için ciddi bir alternatiftir. Murabaha kredisini diğer ticari kredilerden ayıran temel özellik faiz ödemesi yerine kar payı ödemelerinin olmasıdır. Bu bağlamda yeni yatırımların yapıldığı farklı finans kaynaklarının kullanımı muhasebe kayıt sisteminin doğru ve anlaşılır olması gerekmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde son zamanlarda hızla gelişen ve tüm dünyada evrensel olmaya çalışan muhasebe kayıt sisteminde UFRS ile Türkiye de uygulanan TFRS süreçlerinin uygulanışını önemi artmıştır.

2. KREDİLER

2.1. Klasik Anlamda Kredi Tanımı

İnsanlar hayatlarının bir anında krediye ihtiyaç duymuşlardır. Her açıdan gün geçtikçe bu krediler dünyanın sonuçlarından giderek daha da çok etkilenilmektedir. Gerek tüketici, gerekse üretici olarak kredi kullanımı konusunda giderek daha da özendirilmekte ve bununla beraber bilinç düzeyi de artmaktadır. Bu nedenle hemen herkes kredinin ne anlama geldiği, nasıl kullanılması gerektiği konusunda bilgi sahibi olma ihtiyacını hisseder (Cole, Mışler,1998:3).

Bankacılıkta kredi; bir süre sonra geri ödeneceği vaadi ile kişi ve kuruluşların, mal ve hizmet satın alma güçlerini artırmak için, bankaların ödünç para veya müşteri lehine garanti vermeleridir (Özen,1998:6). Kredi kavramına bankacılık açısından yaklaştığımızda kredi, bankaların fon ihtiyacı olanlara sadece nakit para vermeleri değil, aynı zamanda gayri nakdi olarak bir işin veya hizmetin yerine getirilmesinde garanti vererek kendi saygınlığını kullandırmasıdır.

2.2. Ticari Krediler

Kurumsal krediler gerçek veya tüzel kişilerin ticari işletmelerinin kısa vadeli finansman ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ve işletmenin tesis yapımı ve mevcut tesislerin modernizasyonu için kullandıkları orta ve uzun vadeli nakit krediler ile bir taahhüt veya ihale için kullandıkları gayri nakdi kredilerdir. İşletmelerin kısa vadeli işletme sermayesi ihtiyaçlarını karşılamak için genellikle ticari bankalarca açılan kısa vadeli açık krediler, kefalet karşılığı kredileri, senet karşılığı krediler, nakit karşılığı krediler gibi nakit krediler kullanılmaktadır. Nakit krediler bankanın bilanço içi kaynaklarının kullanılmasıyla sağlanan kredilerdir. Nakit kredilerden TL ise faiz geliri dövizli ise faiz geliri ve kur farkı geliri elde edilir (Gün,2011: 97).

3. MURABAHA (ÜRETİM DESTEĞİ) KREDİSİ

Terim olarak “satın alınan bir malı, alış fiyatı veya maliyetine belli bir kâr ekleyerek satmak” diye tanımlanır (Bayındır, 2005:76).

Murabaha; işletmenin (kredi müşterisi) ihtiyaç duyduğu her türlü emtia, gayrimenkul ve hizmet bedellerinin katılım bankasına işletme adına satıcıya ödenmesi ve bunun karşılığında işletmenin borçlandırılması işlemidir. Bir nevi işletme sermayesi ihtiyacının karşılanmasıdır. Bu yöntemle kullanılacak fonlar karşılığında teminat alınması ve alım satıma ilişkin belgenin şubece saklanması zorunludur. Üretim desteği olarak bilinen bu sistemde malın maliyet fiyatı üzerine alıcı ile anlaşılan oranda bir kâr ilavesi yapılarak satışı yapılmaktadır. Yani müşteri satın aldığı mal sebebiyle satıcıya ne kadar kâr verdiğini bilmektedir. Bugün katılım bankalarının asıl para kazanma yöntemi murabahadır. Daha çok peşin alınan malın vadeli kârlı satımı şeklinde işlemektedir. Malın, satıcıdan banka adına alınması sırasında banka müşterisi, bankayı vekâleten temsil etmektedir (TKBB,2005: 39).

Sistemin teorik oluşumunda daha çok “Kâr ve Zarara Katılma” yöntemi ile fon kullanılması amaçlanmış olmasına rağmen, söz konusu yöntemle fon kullanımının düşük oranda kalması, buna karşılık “üretim desteği” yönteminin ön plana çıkması, bu yöntemin kolay uygulanabilir olmasındandır. Gerçekten de uzun vadeli bir yatırım türü olması, ortak olunan şirketlerin denetiminde çeşitli sorunlarla karşılaşılması ve projede öngörülen kârlılık hedeflerinin gerçekleştirilememesi gibi zorlukları bulunan “kâr ve zarara katılma” yöntemine kıyasla, kısa vadeli fon kullanıma elverişli, yüksek risk gerektirmeyen ve hesaplamaları gayet kolay olan “üretim desteği” yönteminin ön plana çıkması katılım bankaları açısından anlaşılır bir durumdur (Değer, 1991:46).

Murabaha (Üretim Desteği)'nin uygulama aşamaları aşağıdaki gibidir:

- Müteşebbis malın temin edileceği firma ile ön anlaşma sağlar; firma daha önceden tespit olunan kredi limiti çerçevesinde mal alım talebini (faks, e-posta ya da bizzat başvuru ile) yazılı olarak katılım bankasına iletir. Daha önceden tespit olunan gerekli teminatları verir.
- Katılım bankası ve müteşebbis arasında varılacak mutabakatla, geri ödeme planı, uygulanacak kâr marjı tespit edilir. Katılım bankası müteşebbisten daha önceden saptanan kurumu lehine teminatları alarak malın alınacağı firmaya sipariş verir.
- Satıcı siparişi kabul ettiğine dair kaşeli ve imzalı formu katılım bankasına, satış faturası ve sevk irsaliyesiyle malları müteşebbise gönderir.
- Müteşebbis'ten gelecek ödeme talimatına göre katılım bankası satıcıya ödeme yapar.
- Vade sonunda, müteşebbis mal alımından doğan borcunu katılım bankasına öder.

4. TMS-23 BORÇLANMA MALİYETLERİ STANDARTININ KAPSAMI VE ÖRNEKLENDİRİLMESİ

4.1. Standardın Amacı

Standardın amacı, borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilmesine ilişkin esasları belirlemektir. Borçlanma maliyetleri standardı TMSK tarafından ilk kez 09.11.2005 yılında yayınlanmıştır. İlk yayınlanan standartta özellikli varlıklarla doğrudan ilişkili borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilmesinde alternatif uygulama söz konusu idi. İşletmeler isterlerse borçlanma maliyetlerini gider yazabilmekte, isterlerse aktifleştirebilmekteydiler. Ancak Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu 2007 yılında yapmış olduğu bir değişiklikle bu alternatif uygulamaya son vermiştir (Özerhan ve Yanık, 2012:429). Standardın temel ilkesi bir özellikli varlığın elde edilmesi, inşası veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen borçlanma maliyetlerinin, bu varlığın maliyetinin bir parçası olarak aktifleştirilmesi ve diğer borçlanma maliyetlerinin gider olarak muhasebeleştirilmesidir. Standart borçlanma maliyetlerinin ortaya çıkışını işletmelerin finansman fonksiyonunun yarattığı bir maliyet olarak görmekte bu nedenle de özellikli varlıklara ilişkin olanlar dışındaki borçlanma maliyetlerinin

dönem gideri sayılmasını esas almaktadır (Sevilengül, 2003: 607).

4.2. Standardın Kapsamı

İşletmeler, borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilmesinde bu Standardı uygularlar. Borç olarak sınıflandırılmayan, imtiyazlı hisseler dahil, öz kaynakların gerçekleşen veya tahmini maliyetleri ile ilgili konular bu Standardın kapsamında değildir.

İşletmelerce aşağıdaki varlıkların elde edilmesi, inşası veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen borçlanma maliyetleri ile ilgili olarak bu Standardın uygulanması gerekli değildir:

- (a) Gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülen bir özellikli varlık, örneğin bir canlı varlık,
- (b) Çok miktarda ve tekrarlanarak imal edilen veya üretilen stoklar (TMS 23, 2-3-4 üncü Paragraflar).

4.2.1. Borçlanma Maliyetleri

Borçlanma maliyetleri, bir işletmenin finansman maliyetidir. Kısa Vadeli ve Uzun Vadeli borçlanmalara ait faizler, yatırım indirimi, itfa, finansal kiralamaya ait maliyetler, yabancı paralı borçlanmalarda kur farkları, özellikli varlık alınırca bu değere dâhil edilir (Elitaş, 2011:183). Borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilmesi özellikli varlıklar açısından ayrı bir öneme sahiptir. Temel ilke, borçlanma maliyetlerinin doğduğu dönemde gider yazılmasıdır. Özellikli varlıklara ilişkin borçlanma maliyetleri ise aktifleştirilmektedir. Standartta bu husus aşağıdaki şekilde ifade edilmiştir (Özerhan ve Yanık, 2012:430).

-İşletme tarafından yapılan borçlanmalarla ilgili katlanılan faiz ve diğer giderler doğduğu anda gider olarak muhasebeleştirilir.

-Bir özellikli varlığın elde edilmesi, inşası veya üretimi ile doğrudan ilişkilendirilebilen borçlanma maliyetleri ise bu varlığın maliyetinin bir parçasını oluşturur.(TMS, 23.1).Yani özellikli varlıklara ilişkili faiz ve diğer giderler aktifleştirilir.(Özerhan ve Yanık,2012:430)

4.2.2. Özellikli Varlık Kavramı

Amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma getirilebilmesi zorunlu olarak uzun bir süreyi gerektiren varlıklardır (TMS, 23.5). TMS-23 göre finansal varlıklar ve kısa süre içerisinde üretilen veya imal edilen stoklar özellikli varlık kapsamında değildir. Satışa hazır hale getirebilmesi zorunlu olarak uzun bir süreyi gerektiren stok kalemine örnek olarak; şarap ve tütün üretimi verilebilir. İşletme faaliyetinde kullanılmak amacıyla inşa edilen köprü, bina gibi varlıklarda özellikli varlık grubunda sayılabilir. Bu tür varlıklar aşağıdaki şekilde karşımıza çıkabilir (TMS-23.7):

-Satışa hazır hale getirebilmesi zorunlu olarak uzun bir süreyi gerektiren stoklar. Kısa süre içerisinde üretilen veya imal edilen stoklar özellikli varlık değildir. Çok miktarda ve tekrarlanarak imal edilen veya üretilen stoklar da özellikli varlık olarak tanımlanmamaktadır.

-İmalat tesisleri

-Enerji Üretim Tesisleri:

- Maddi Olmayan Duran Varlıklar:

- Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller:

Elde edildiklerinde amaçlanan kullanıma veya satışa hazır hale gelen varlıklar da, özellikli varlık olarak nitelendirilmemektedir (Özerhan ve Yanık,2012:430).

4.3. Borçlanma Maliyetlerinin Muhasebeleştirilmesinde Kullanılan Yöntemler

4.3.1. Oluştukları Dönemde Gider Olarak Yazılması Yöntemi (Temel Yöntem)

Bu yönteme göre borçlanma maliyetleri oluştuğu dönemde gider olarak finansal tablolara yansıtılır. Diğer bir ifadeyle borçlanmanın niteliğine ve yöntemine

bakılmaksızın, dönemsellik ilkesi gereğince borçlanma maliyetleri oluştukları dönemde gider olarak muhasebeleştirilir (Elitaş,2011: 183).

Bu yönteme göre yapılması gereken muhasebe kaydı 7/A seçeneğine göre aşağıdaki gibi olmalıdır.

----- / -----		
780 Finansman Giderleri	XXX	
300/400 Banka Kredileri		XXX
----- / -----		
660/661 Kısa vadeli veya Uzun Vadeli Borçlanma Gid.Hs.	XXX	
781 Finansman Giderleri Yansıtma Hs.		XXX
----- / -----		
781 Finansman Giderleri Yansıtma Hs.	XXX	
780 Finansman Giderleri		XXX

4.3.2. Gerçekleştiği Dönemde Aktifleştirilen Yöntem

TMS-23'e göre özellikli varlıklar, amaçlanan kullanıma veya satışa zorunlu duruma getirebilmesi zorunlu olarak uzun bir süreyi gerektiren varlıklardır. Bir özellikli varlığın satın alınması, inşaatı veya üretimi ile doğrudan ilişkisi kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili özellikli varlığın maliyetinin bir unsuru olarak aktifleştirilir. Bunun dışında kalan borçlanma maliyetleri ilgili dönemde gider olarak muhasebeleştirilir (TMS-23.8).

Bu yönteme göre yapılması gereken muhasebe kaydı 7/A seçeneğine göre aşağıdaki gibi olmalıdır.

----- / -----		
780 Finansman Giderleri	XXX	
300 Banka Kredileri		XXX

Dönem sonu kayıtları:		
----- / -----		
258 Yapılmakta Olan Yatırımlar	XXX	
781 Finansman Giderleri Yansıtma H.		XXX

781 Finansman Giderleri Yansıtma H.	XXX	
780 Finansman Giderleri		XXX

253 Tesisi -Makine ve Cihazlar	XXX	
258 Yapılmakta Olan Yatırımlar		XXX

5. ÖRNEK UYGULAMA

SeaLife A.Ş. orta ölçekli gemi inşaa sanayisinde faaliyet gösteren bir firmadır. Siparişlerini zamanında tamamlamak için gemi tersane alanını genişletmek üzere yeni bir inşaa alanına sahip olması gerekmektedir. SeaLife AŞ nin tahmini ek tersane inşaat takvimi iki yıldır. SeaLife A.Ş'nin bu yatırım için 300.000 TL değerinde demir ihtiyacı vardır. SeaLife A.Ş yurtiçi ve yurt dışı tedarikçilerden fiyat almış en uygun fiyat yurtiçinden V firmasından gelmiştir. SeaLife AŞ fon ihtiyacını C katılım bankasından uzun süreli murabaha kredisi kullanarak karşılamaya karar vermiştir. Katılım bankası uygulamalarına göre V firması C katılım bankasına proforma fatura göndermiş banka murabaha kredisi çalışmalarına başlamıştır. Murabahanın temel yapısı gereği satış işlemi olmadan SeaLife AŞ. ile ödeme süresi ve kâr payı üzerinde anlaşmaya varılmış murabaha kredisinin vadesi 3 yıl olarak belirlenmiştir. C Katılım bankası faizsiz bankacılık prensiplerine göre krediyi değerlendirmiş ve gerekli mali tahlil sürecinden sonra krediyi onaylanmıştır. V firması fatura ve sevk irsaliyesini C katılım bankasına

**Özellikli Varlık Yatırımının Finansmanında Murabaha Kredisi (Üretim Desteği)
Kullanımı Ve Kar Payı Ödemelerinin Tms-23'e Göre Muhasebeleştirilmesi**

göndermiştir. C katılım bankası 300.000 TL değerindeki demirin bedelini V firmasının hesabına aktarmıştır. V firması ilgili hammaddeyi SeaLife A.Ş. göndermiştir. C katılım bankası hammaddeyi peşin olarak satın almış, SeaLife A.Ş.'ye 3 yıl vadeli olarak başta anlaşılan kar payı ödemeleri ile satmıştır. SeaLife A.Ş ile C Katılım bankası kar payı ödemelerini yılsonlarında ve borçlanılan tutar da vade sonunda ödemek üzere sözleşme yapılmıştır. Burada murabaha kredisini diğer ticari kredilerden ayırıtıran en belirgin özellik bir alım-satım işleminin olması yani fon kaynağının bir alışverişi finansa etmesi, bankanın hammadde bedelini satıcıya aktarması, paranın karşılığında bir varlığın finansa edilmesidir. SeaLife A.Ş ile C katılım bankası arasında satış öncesi anlaşılan kar payı ödemeleri aşağıdaki gibidir.

Birinci yıl sonu ödenmesi gereken kar payı tutarı	36,240.10
İkinci yıl sonu ödenmesi gereken kar payı tutarı	23,715.41
Üçüncü yıl sonu ödenmesi gereken kar payı tutarı	8,951.68
Kar payı öncesi borçlanılan tutar	300.000 TL

SeaLife A.Ş nin toplam kredi talebi 300.000 TL dir. Kredi vadesi 3 yıl ve tahmini inşaa süresi 2 yıldır. SeaLife A.Ş. birinci yılın sonunda ödemesi gereken toplam kar payı ödemesi 36,240.10 TL dir. İkinci yılın sonunda ödemesi gereken toplam kar payı ödemesi 23,715.41 TL dir. İki yılın sonunda ödemesi gereken toplam kar payı ödemesi 57,007.42 TL dir. TMS-23 göre SeaLife A.Ş. ilgili borçlanma giderinin gerçekleştiği dönemde aktifleştirmesi gereken kar payı toplamı 59,955.51 TL dir. Bu tutar TMS-23 göre özellikli varlığın maliyetine dahil edilmelidir. Geriye kalan 8,951.68. TL tutar TMS-23 göre oluştukları dönemde gider yazılması ve dönem gideri olarak muhasebeleştirilmelidir.

Buna göre gemi ek inşaa tesisi, zorunlu olarak uzun bir süreyi gerektiren özellikli varlık olduğundan borçlanılan fonlarla ilgili katılan borçlanma maliyetleri aktifleştirilecektir. Birinci yılın sonunda 36,240.10 TL kar payı ödemesi tahakkuk etmiştir.

TMS 23 göre yapılması gereken muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olmalıdır.

----- / -----	
780 Finansman Giderleri	36,240.10
300 Banka Kredileri	36,240.10

TMS 23 göre yapılması gereken dönem sonu muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olmalıdır.

----- 31-12/ -----	
258 Yapılmakta Olan Yatırımlar	36,240.10
781 Finansman Giderleri Yansıtma H.	36,240.10

----- / -----	
781 Finansman Giderleri Yansıtma H	36,240.10
780 Finansman Giderleri	36,240.10

İkinci yılın sonunda 23,715.41 TL kar payı ödemesi tahakkuk etmiştir. TMS 23 göre yapılması gereken muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olmalıdır.

----- / -----	
780 Finansman Giderleri	23,715.41
300 Banka Kredileri	23,715.41

TMS 23 göre yapılması gereken dönem sonu muhasebe kaydı aşağıdaki gibi olmalıdır:

----- 31.12 -----	
258 Yapılmakta Olan Yatırımlar	23,715.41
781 Finansman Giderleri Yansıtma H.	23,715.41

----- 31.12 -----	
781 Finansman Giderleri Yansıtma H.	23,715.41
780 Finansman Giderleri	23,715.41

İkinci yılın sonunda ek gemi inşaa tesisi tamamlanmıştır. Buna göre yapılmakta olan yatırımlar hesabında biriken tutar: 300.000+36,240.10 +23,715.41 = 359,955.51 TL'dir. Bu tutar "253 Tesis, Makine ve Cihazlar" hesabına transfer edilecektir.TMS-23 göre inşanın sona ermesi ile birlikte yapılması gereken yevmiye kaydı aşağıdaki gibi olmalıdır.

----- / -----	
253 Tesis, Makine ve Cihazlar	359,955.51
258 Yapılmakta Olan Yatırımlar	359,955.51

Bir varlığın amaçlanan kullanıma veya satışa hazır duruma getirilmesi için gerekli tüm işlemler esas itibarıyla tamamlandığında, borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesine son verilir (TMS 23, 22).Nitekim bu tarihten sonra oluşan borçlanma maliyetleri ise katlanıldıkları dönemde, dönem gideri olarak muhasebeleştirilecektir. Buna göre inşaat tamamlandıktan sonraki yılda yevmiye kayıtları şu şekilde olacaktır:

----- / -----	
780 Finansman Giderleri	8,951.68 TL
300 Banka Kredileri	8,951.68TL

-----31/12-----	
660 Kısa vadeli Borçlanma Gid.Hs.	8,951.68 TL
781 Finansman Giderleri Yansıtma Hs.	8,951.68 TL

----- / -----	
781 Finansman Giderleri Yansıtma Hs.	8,951.68 TL
780 Finansman Giderleri	8,951.68 TL

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmamızda özellikli varlık finansmanında murabaha kredisi işlemlerine göre kullanılan kredinin kâr payı ödemelerinin, TMS-23 kapsamında değerlendirilmesi ve muhasebeleştirilmesi bir örnek üzerinde ele alınmıştır.

Bu sonuca göre; uygulamaya konu firmamız kredi talebi 300.000 TL dir. İlgili firmanın kredi talebi katılım bankacılığı ve murabaha kredisi prensiplerine göre değerlendirilmiş ilgili firmanın fon talebi onaylanmış ve ödeme tablosu murabaha kredisine göre düzenlenmiştir. Çalışmada görüldüğü üzere murabaha kredisi üzerinden ilgili firmaya bir varlığın finansmanı için kaynak sağlandığı bir alım ve satım işleminin gerçekleştiği görülmektedir. Katılım bankacılığının faiz yerine kar ve zarara katılma esasına göre fon toplayan, doğrudan nakit kullandırma yerine ticaret ve ortaklık esasına göre fon kullandıran bankacılık türü olduğunu, gerçek manada üretime destek olduğu

**Özellikli Varlık Yatırımının Finansmanında Murabaha Kredisi (Üretim Desteği)
Kullanımı Ve Kar Payı Ödemelerinin Tms-23'e Göre Muhasebeleştirilmesi**

anlatılmaya çalışılmıştır. TMS-23 açısından borçlanma maliyetinin inşaa süresini kapsayan kısmının özeliği varlığın maliyetine dahil edilmiştir. İnşaa süresi dışında kalan finansman maliyetinin ise dönem maliyeti olduğu ayrıştırılmış ve TMS-23 göre gerçek maliyet yerlerine aktarılmıştır. TMS-23 ve murabaha kredisi bağlamında asıl amaç gerçek bir işlemin muhasebe kayıtlarının UFRS ve TFRS kapsamında değerlendirildiği ve bilançoda aktif artırıcı reel bir işlemin esas maliyet yerlerine göre aktarıldığı, bu örnekte incelendiği üzere, fon desteğinin doğrudan bir ham maddeye verildiği görülmüştür. Standartlarla ve yeni vergi yasaları ile devletin hedeflediği uluslararası alandaki düzenlemelerle bütünleşme ve rekabet edebilme amacı ile vergi kaybının önüne geçerek gerçek mali işlemler üzerindeki denetimin artırılmasında fon kaynaklarının gerçek işlemleri finanse etmesi bakımından önemli olduğu öngörülmüştür. Bu bağlamda ticaretin finansmanına büyük destek olan katılım bankacılığı ürünlerinin ve katılım bankacılığının kamu bankaları tarafından yapılmasının önü açılmalı ve ülkeye daha çok yabancı yatırımcı çekilmesi için daha fazla yasal düzenlemeler yapılarak kullanılmayan katılım bankacılığı ürünlerinin yaygınlaştırılması için engeller kaldırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- BAYINDIR Servet, "İslam Hukuku Penceresinden Faizsiz Bankacılık", Rağbet Yayınları, İstanbul, 2005.
- DEĞER Şenay, "Türkiye'de İslam Bankacılığı- Özel Finans Kurumları (Teorisi, Kuruluşu, İşleyişi), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 1991.
- ELİTAŞ Cemal, UFRS (TMS-TFRS) Uygulamaları, Hipotez Yayınları, Ankara, 2011.
- GÜN Alptekin, "Banka İşlemleri", Beta Yayınları, İstanbul, 2011.
<http://www.tmsk.org.tr/TMS 23>.
- ÖZEN Nahit, "Temel Kredi Bilgileri", Ankara: T.B.B. Eğitim ve Tanıtım Grubu Semineri, Ocak 1998.
- ÖZERHAN Yıldız &YANIK Serap. Açıklamalı ve Örnek Uygulamalı Türkiye Muhasebe Standartları, Türkiye Finansal Raporlama Standartları, Türmob Yayınları, Ankara, 2012.
- Robert COLE and Lon MISHLER, **Consumer and Business Credit Management**, 11 th Edition, U.S.A.: McGraw-Hill Companies Inc., 1998.
- SEVİLENGÜL Orhan, "Borçlanma Maliyetleri Standardının Dayandığı Esaslar" (Prof. Dr. Yüksel Koç Yalkın'a Armağan) Ankara, SBF Yayın No:590, 2003.
- Türkiye Katılım Bankaları Birliği, "Türkiye'de Özel Finans Kurumları", TKBB yayınları, İstanbul, 2005.